

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

In festo paschatos

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

IN FESTO PASCHATOS.

Evangelium Marc. 16. v. 1. -- 9.

EXORDIUM.

CUm Israëlita agnum Paschalem mactassent, ejusque sanguinis beneficio ab Angelo percussore redempti, Aegypto egressi, & sicco pede per mare rubrum transiissent: ubi oculis suis spectarant, quomodo Pharaon cum omni exercitu suo in mari rubro fluctibus opertus & suffocatus esset: praclarum Epinicion Deo cantarunt: Maria, Mosis Soror cum tympano praecessit: egressaeque sunt omnes mulieres post eam, cum tympanis & choris, dicentes: Cantemus Domino; gloriose enim magnificatus est, equum & adscensorem ejus dejecit in mare. Fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem, iste Deus meus, & glorificabo eum &c. Paulò post, pluit illis Deus manna ad manducandum, frumentum caeli & panem Angelorum dedit illis, Psal. 78. v. 24. 25.

Nos quoque Dilecti! haecenus de Agno nostro paschali, in concionibus passionibus audivimus, qui est Christus pro nobis immolatus, 1. Cor. 5. v. 7. quomodo scilicet per illum ab Angelo percussore liberati, & infernalis Pharaon, mors & Diabolus, cum omni suo exercitu in mari rubro, sanguinis Christi, quem in arâ crucis profudit, submersus sit: In illo enim habemus redemptionem, per ipsius sanguinem, & remissionem pecca-

torum, Col. 1. v. 14. Jam opportunum erit, ut Redemptori nostro Epinicion cantemus dicentes:

Christus resurgit, plaudite!
Qui nos redemit crimine:
Hoc pro Paschali gaudio
Nunc dicimus grates Deo.

Quemadmodum vero ibi ad redemptionem ex Aegypto manna, seu frumentum caeli pluebat: Ita quoque spiritualiter redemptionem per Christum factam, manna Evangelicae consolationis sequuta est, Angelo mulieribus praedicante: Nolite expavescere, Jesum quaeritis Nazarenum, crucifixum: surrexit, non est hic. Ecce locus, ubi posuerunt eum: Sedite, dicite discipulis ejus & Petro, quod praecedet vos in Galilaam, ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

Hoc egregium solatium Paschale fuit, quod nobis omnibus adhuc hodiè lætitiæ am gignit; Quaecunque enim scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, ut per patientiam & consolationem Scripturarum spem habeamus, Rom. 15. v. 4.

Meditabimur pro instituti ratione

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegefis.

Olim vulgo perſuaferunt, Solem die Pafchatos manè in ipſo ortu, ter fal- tare in honorem Chriſti, quòd is velut Sol juſtitiaè mortuis reſurrexerit, & hoc ipſo toti mundo, gaudium & lucem, vitam & ſalutem acquiſiverit: quæ cogitationes qui- dem non adedò improbandæ, iisque ſtabi- liendis verba Davidis applicari poſſe vi- dentur: Sol, tanquam ſponſus procedens de thalamo ſuo, exultavit, ut Gigas, ad cur- rendam viam ſuam, Pſal. 19. v. 6. Verùm ſi Deus viſibili ejusmodi ſigno diem Pa- ſchatos notaſſet, Chriſtiani in Aſia cum Viſtore Pontifice Romano hâc de re con- troverſiam vix moviſſent, nec adhuc ho- diè moverent, ſiquidem ipſe Sol ſaltu ſuo hanc litem dirimeret.

Interea dubium non eſt, quin pii Vete- res, hòc ipſò, ad devoram beneficiorum meditationem, quæ reſurgens Triumphator Chriſtus JEſus, è ſepulchro nobis cum ortu Solis attulit & donavit, nos exſtimu- late voluerint. Sicut enim piæ muliercu- læ manè ante ortum Solis, iter ad ſepul- crum Chriſti fecerunt: Sic nos quoque ſolliciti ſimus, ut conjunctim ædem Do- mini frequentemus, ad viſitandum Dei cultum, ſicut & David ſe feciſſe innuit, in- quiens: Diluculo adſum, ut in verbo tuo ſperare queam, Pſal. 119. v. 147.

Querela reſpicit

I. *Fœmininam ruditatem*, quam eo oſten- dunt, quod Chriſtum in ſepulchro uncturæ veniunt. Meritò enim ſcire debuiſ- ſent, ex Pſal. 16. v. 10, Sanctum Dei corru-

ptionem non viſurum: imprimis, quia Chriſtus ipſe, cùm adhuc ipliſ præſens eſ- ſet, ſubindè inculcaverat, ſe tertîa die ex mortuis reſurrecturum, vide Matth. 12. v. 4. Luc. 18. v. 37. Joh. 2. v. 13. & paſſim.

Verùm quid de mulieribus dicemus? Siquidem ipſi Apoſtoli tam rudes fuerunt, ut Statum Regni Chriſti, & nuncium de reſurrectione ejus non intellexerint, ſed omnia quæ mulieres, alii que quibus Chri- ſtus apparuerat, dixerunt, viſa ſunt ante il- los, *ὡς ἄγγος*, Luc. 24. v. 11.

O quot adhuc hodiè inveniuntur inter nos, qui literarum divinarum maximè ru- des ſunt, ex quibus quidem abundè ad ſalu- tem inſtruuntur, illi tamen ex merâ con- ſuetudine, non diſcendi gratiâ accedunt, quò aliquando in adverſis ſolatium inde promant, & capiant. Hi ſunt ſicut equus & mulus, quibus non eſt intellectus, Pſal. 32. v. 9. ſemper diſcentes, & nunquam ad veritatem pervenientes, 2. Tim. 3. v. 7.

Fugite hanc oſcitantiam, Fratres! & in- gredientes domum Dei appropinquate, ut audiat, Eccleſ. 5. v. 1. ibi enim diſcere, quæ vobis deſunt, Sir. 51. v. 31. & cœleſtem ſapientiam quæ in abſcondito eſt, invenire poteritis, Pſal. 51. v. 7.

Licer igitur humana infirmitas nos co- mitetur, ſicut in hâc vita ad perfectionem non pervenimus, 1. Cor. 13. v. 9. hoc nos ſolatium manet, quod Deus propterea non abjecturus, ſed Spiritu ſuo ſancto infirmi- tatem noſtram adjuturus ſit, Rom. 8. v. 26. in ſuâ nos virtute per fidem cuſtodians in ſalutem, 1. Petr. 1. v. 5. Non enim opus eſt Medice valentibus, ſed malè habentibus, Matth. 9. v. 12.

II. *Lapidis gravitatem*, cui infirmæ mu- lieres

lieres amoliendo pares non erant. Ideò dicunt in viâ : Quis revolvit nobis lapidem ab oftio monumenti ? Hæc earum follicitudo & anxietas fuit.

O quot & quantis angorum & advertitatum lapidibus adhuc hodie pii onerantur, ut vix respirent, & cum Jobo dicant: Si appenderetur afflictio mea in ftaterâ, & calamitates meæ apponerentur, tunc graviores effent, quàm arena maris, Job. 6. v. 1.

Solon, cum familiarem valdè follicitum confpiceret, abducebat eum in excelsam turrim, ex quâ omnes domos in civitate fpectare poterat, dicens: Quantas putas anxietates & mœrores fub his tectis fuiſſe, eſſe, & futuros eſſe? Quo ipſo eum comoniturus erat, neminem in hâc miferiarum valle, ſine afflictionibus eſſe, vel fuiſſe. Hic lectulo æger tenetur, & aliquamdiu à morbo maceratur, per duodecennium, ut mulier hæmorrhoiſa, Matth. 9. v. 20. decem & octo annis, ut filia illa Abraham, Luc. 13. v. 16. triginta & octo annis, ut infirmus ille ad piſcinam Bethſaida, Joh. 5. v. 5. Hic lapis ſæpè aded premit ægros, ut eum Hiſkia ſicut grus & hirundo garriant, Eſa. 38. v. 14. adeoque lamententur: Quis revolvit mihi lapidem hunc, factus ſum ſicut homo ſine adjutorio, Pfalm. 88. v. 5. Thren. 2. v. 13.

Ille in exilium abire, ut Elias, cui Jezabel mortem juraverat, 1. Reg. 19. v. 3. aut pauperiem ſuſtinere inſtar Lazari, Luc. 16. 20. aut hoſtibus in prædam cedere cogitur, ut Loth, Gen. 14. v. 12. aut alium ſtimulum in carne habet, ut Paulus, 2. Cor. 12. v. 7. Hic iterum querela: Quis revolvit nobis lapidem? Sed Chriſtianus, Crucianus, Matth. 16. v. 24.

Iſte ſpirituall tentatione angitur, ratione peccatorum commiſſorum, quæ Diabolus exaggerat, & contrâ gratiam Dei extenuat, unde nihil niſi animi angores & cruciatus ſequi ſolent. Reſpectu hujus lapidis, omnis alia crux flocci æſtimanda eſt. Nullus enim dolor tantus eſt, quantum dolor cordis, Sir. 25. v. 17. Et cor, quod novit amaritudinem animæ ſuæ, non delectabitur in extraneo gaudio, Prov. 14. v. 10.

Hic iterum quiritantur: Quis revolvit nobis lapidem? ſicut Jobus, David, Hiſkias alii que id experti ſunt.

Quicquid horum obtingit nobis, à peccato eſt, quod omnis mali fons & origo. Caſtigabit te malitia tua, & averſio increpabit te, Jer. 2. v. 19.

Lapidem itaque afflictionum declinaturi, peccata fugiamus oportet. Quafi à facie colubii fuge peccata, Sir. 21. v. 2.

III. *Mundanam vanitatem*, ubi nullum gaudium ſine mœrore. Latum utique nuncium Angelus mulierculis hiſce annuntiavit, quod Chriſtus reſurrexerit: verum & metu mixtum. Invaſerat enim eas & timor & ſtupor, quia Angelum viderant.

Sic pii adhuc hodiè in mundo habent

1. *Gaudium externum*. Licet enim Deus eoſdem ſemper ſub ferulâ contineat: tamen & recreatione quandoque dignatur illos, quando poſt tempeſtatem tranquillum facit, & poſt lacrymationem & fletum exultationem infundit, Tob. 3. v. 22.

2. *Gaudium internum*, quod Deus per Spiritum ſanctum in cordibus eorum excitat. Fictus enim Spiritus ſunt, caritas, gaudium, pax, Gal. 5. 23. Hæc voluptas conſcientiæ eſt, in eo conſiſtēs, quod homo certus eſt de

est de gratiâ Dei, propter Christum, estque iuge convivium, Prov. 15. v. 15. & ejusmodi gaudium, quod nullis afflictionibus interrumpi potest, sed talis gloriatur in tribulationibus, sciens, quod tribulatio patientiam operatur &c. Rom. 5. v. 3. Hoc gaudium qui sentit, gustat virtutes seculi venturi, Hebr. 6. v. 6. nec multum recordatur dierum vitæ suæ, ed quod Deus occupet gaudio cor ejus, Eccles. 5. v. ult.

Verum, sive interno seu externo gaudio fruamur, ex parte tantum gaudemus, 1. Cor. 13. v. 10. quo contentos nos esse oportet, donec succedat gaudium æternum, quod nunquam auferetur à nobis, Joh. 16 v. 23. nempe gaudium super omne gaudium, vincens omne gaudium, extra quod non est gaudium, Augustino dicente, Esa. 65. v. 14. Quod si igitur gaudio externo minus frui potes, sed cibarum pane lacrymarum, & potaris lacrymis copiosè, Psal. 80. v. 6. verbum Dei sit tibi in gaudium, & in lætitiâ cordis tui, Jer. 15. v. 16. Gaude, quod nomen tuum scriptum in cælis, Luc. 10. v. 20. Gaude, quod ad vitam æternam electus es, ante constitutionem mundi, Eph. 1. v. 4. Exulta, cum Mariâ in Deo, salutari tuo, Luc. 1. v. 47. Lætare in Spiritu Sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ, Eph. 1. v. 14. & testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filii Dei, Rom. 8. v. 16.

Qui hoc gaudio interno præditus est, lætari potest, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis, quin & in ipsâ morte, 2. Cor. 12. v. 10. & certus est, quod post hanc vitam venturus sit ad æternam beatitudinem, ubi non ultra audietur vox fletus & vox clamoris, Esa. 65. v. 19. sed lætitiâ sempiterna erit super caput eorum; gau-

dium & lætitiâ obtinebunt, & fugiet dolor & gemitus, Esa. 35. v. ult.

Interea servi Domino in timore, & exulta ei cum tremore, Psal. 2. v. 11. Nam, beatus, qui semper est pavidus, Prov. 28. v. 14. bravium nondum comprehendimus, 1. Cor. 9. v. 25. ideo cum metu & tremore salutem nostram operemur, Phil. 2. v. 12. valde solliciti, si participes Christi effecti sumus, ut initium substantiæ usque ad finem firmum retineamus, Hebr. 3. v. 14.

De Secundo.

Sequitur *Medela triplex*, quæ fuit
I. *Ex lapidis remotione.* Respicientes enim viderunt, revolutum lapidem, erat quippe magnus valde. Hinc apparet, quod Deus fideles suos non pariat tentari supra id, quod possunt, 1. Cor. 10. v. 13. sed in mediis angustiis, quando res desperata videtur, revolvit lapidem, ut respirare possint: Non enim repellet in sempiternum Dominus, Thren. 3. v. 31. 33.

Nostrum est in omnibus adversitatibus expectare cum silentio salutare Dei, ipse faciet, Psal. 37. v. 5. 2. Cor. 4. v. 17.

II. *Ex Angelicâ Concione:* Jesum, inquit, quæritis Nazarenum, crucifixum, surrexit, non est hic.

Quod si Christus surrexit, à peccatis redempti sumus, Mors enim stipendium peccati, Rom. 6. v. 23. sicut igitur Christus propter delicta nostra traditus est: sic & resurrexit propter justificationem nostram, Rom. 4. v. ult.

Nisi resurrexisset, adhuc essemus in peccatis nostris, 1. Cor. 15. v. 18. quia vero surrexit, chirographum, quod adversus nos

erat,

erat, deletum, Col. 2. v. 14. nihilque condemnationis est, in iis, qui in Christo Jesu sunt, Rom. 8. v. 1.

Si Christus surrexit, metu Diaboli soluti sumus, dissolvit enim opera ejus, 1. Johan. 3. v. 8. & in sanguine testamenti sui fideles suos emisit de puteo, in quo non est aqua, Zach. 9. v. 11. Unde ipse ait: Mortuus fui, & ecce! sum vivus. Apoc. 1. v. 18.

Si Christus surrexit, mortem quoque non pertimescamus, quem Christus absorpsit in victoriam, Esa. 25. v. 8. & licet à temporali morte immunes non simus, attamen nos non retinere poterit, sed die ultimo evomet nos, ut Balæna Jonam, Jon. 2. v. 11. ibi incorruptibiles è tumulis nostris prodibimus, 1. Cor. 15. v. 43. & erimus sicut Angeli Dei in cælo, Matth. 22. v. 30.

Lati itaque morte nos invadente mundo valedicere, & cum Jobo dicere possumus: Scimus, quod Redemptor noster vivit, Job. 19. v. 25.

Jacob amisit filium Joseph in habitu pastoralis, & recepit eum in veste Principis, Gen. 37. v. 14. c. 46. v. 30.

Ita jam nos præditi sumus corporibus humilibus, Phil. 3. v. 21. & mortalibus, 1. Cor. 15. v. 35. corporibus peccati & mortis, Rom. 7. v. 24. sed ibi configurabimur corpori claritatis Christi, Phil. 3. v. 21. semper cum eo in æternâ gloriâ futuri, 1. Theff. 4. v. ult.

III. Ex speciali Petri mentione. Ite, inquit Angelus, dicite discipulis ejus, & Petro. Petrus graviter, Dominum suum ternâ vice abnegando, deliquerat, hinc magno mœrore perturbatus amarè flebat: sed jam salutari erigitur solatio, quod non abjiciendus, sed cum Christo in gratiâ, ejusdemq; discipulus sit mansurus.

Quod si & vos cum Petro, vel illo gravius peccastis, ne desperetis, Vos mei! sed revertimini ex animo dolentes, & in gratiam recipiemini. Memor enim est Jesus vestri, in manibus suis descripsit vos, ut nunquam obliviscatur vestrum, Esa. 49. v. 16. Sicut igitur hic Petrus per Angelum resurrectionem ei annunciando, confirmavit, ne in peccatis suis desperaret: Sic idem adhuc hodiè facit per Angelos suos, h. e. Ecclesiæ ministros, uti appellantur, Esa. 33. v. 7. Malach. 2. v. 7. & passim.

Quando enim peccatori ob peccata anxio & verè dolenti hæc verba suggeruntur ab animarum Pastore: Confide filii, confide filia! remittuntur tibi peccata tua, Matth. 9. v. 2. idem id est, ac si Dominus per Angelum, vel per seipsum Absolutionem ei annuñciasset. Quæcunque enim solveritis in terrâ, erunt soluta & in cælo, Matth. 18. v. 18. idcirco hæc gratia minimè aspernanda erit, qui enim spernit, non hominem spernit, sed Deum ipsum, 1. Theff. 4. v. 8. cui placuit per stultitiam prædicationis salvos facere credentes, 1. Cor. 1. v. 21.

Angelos lapsos catenis noctis detractos in Tartarum, tradidit cruciandos, in judicium reservare, 2. Petr. 2. v. 4. Nos verò, qui tamen & ipsi spontè à Deo descivimus, facit Deus indes bonæ spei, quod daturus sit locum in peccatis pœnitentiæ, Sap. 12. v. 19. Hæc viscera misericordiæ Dei nostri sunt, in quibus visitavit nos Oriens ex alto, Luc. 1. v. 79.

Propterea nemo desperet, licet iniquitates multiplicatæ sint super capillos capitis sui, Psal. 40. v. 14. sive arenam maris exsuperent, Orat. Man. v. 2. Misericordia ejus major adhuc est, ita ut nec minuere, neque adjicere possis, Sir. 18. v. 5. Non enim posuit

nos in iram, fed in acquisitionem falutis,
1. Theff. 5. v. 9.

De Tertio.

Reflat *Cautela*, quæ tribus abfolvitur
Regulis, quarum

1. *Feflum decoro celebra.* Exemplo funt
piæ hæ mulierculæ, in quibus apparet,

1. *Insignis pietas.* Sabbatho enim quie-
febant, juxta præceptum Dei, Exod. 20. 8.
Idem nos faciamus. Fefla enim folennia
non ideò inftituta funt, ut in delitiis, cra-
pulâ aut ebrietate transigantur, ut hodiè
pervertus mós invaluit: fed in æde Domi-
ni conveniamus oportet, laudantes & ce-
lebrantes Dominum pro beneficiis nobis
exhibitis, quæ decora & jucunda laudatio
eft, Pfal. 147. v. 1. placetque Deo super ju-
vencum, cornua producentem & ungulas,
Pfal. 69. v. 32. quando verò feftivitates
Dei in peccatis transiguntur, ad gravem
Deus hoc ipfo iram provocatur, ut con-
vertat feftivitates in luctum, & cantica in
planctum, Amos 8. v. 10.

2. *Singularis animofitas.* Hâc in parte
Apoftolis palmam præripiunt, qui meti-
culofi latibula quæfiverât, & conclavi fele
incluferant, nec prodire audebant, ad re-
furrectionem Chrifti indagandam, quam
tamen ipfis Servator clarè prædixerat. Sic
nullum periculum illæ verentur, fed ani-
mofe ad fepulcrum pergunt. Hæc fidei
narura eft, ut in Chrifto non offendatur,
nec periculum ullum fugiat, quod oboriri
poffit. Qui enim crediderit, non feftina-
bit, Efa. 28. v. 17. fed novit fibi pro Chri-
fto donatum effe, ut non folùm in eum
credat: fed etiam pro illo patiat, Phil. 1.
v. 29. quod & Chriftianus nunquam aver-
ferur: fed fpe gaudeat, & in tribulatione pa-

tiens effe perfeveret, Rom. 12. v. 12. juxta
illud: Credidi, propter quod locutus
fum, Pfal. 116. v. 10.

3. *Conjuncta unanimitas.* Unum enim
illis erat cor, & unus affectus: quod huic,
& illi placebat. Id eft, humero uno fervire
Deo, Soph. 3. v. 9. Idem nobis quoq; imi-
tandum. Quando enim Servator nofter
pacem apprecatur nobis, Joh. 20. v. 19 hoc
ipfo non modò conscientiam noftram pa-
caturus, fed & fimul graviter nobis impe-
raturus eft, ut inquiramus pacem, & mutuo
perfequamur eam, Pl. 34. v. 15. Matt. 5. v. 9.

4. *Tempeftiva fedulitas.* Somnum enim
profligantes, cum ipfo diluculo, ante Solis
ortum itineri fe accingunt. Id nofter quo-
que officii eft. Studio non pigri fimus,
Rom. 12. v. 11. Imprimis in rebus falutem
noftram concernentibus, fomnum pecca-
torum & fecuritatis abigamus, ut manè
furgamus. Pœnitentia quippe fera, rarè
eft vera, ficut in tota facrà Scripturâ nul-
lum exemplum occurrit, nifi latronis, in
ipfo vitæ articulo pœnitentiam agentis,
Luc. 23. v. 43. id verò neutiquam in imita-
tionem trahendum, fed potius falutare Si-
racidis confilium amplectendum; Ante
languorem humiliate, & in tempore pec-
catorum oftende conversionem tuam,
Sir. 18. v. 21. 26.

5. *Rara liberalitas.* Non enim parcunt
fumtibus emendis aromatibus, quibus
Dominum ungant. Nam ubi cor sincerum
eft, ibi haud inviti largimur de facultatibus
noftis, ad confervationem cultus divini,
& egenorum indulgentiam, ita ut fi mul-
tùm nobis fuerit, abundanter tribuamus:
fin exiguum, etiam hoc libenter impertiri
ftudeamus, Tob. 4. v. 9. Hilarem enim da-
torem diligit Deus, 2. Cor. 9. v. 7. Hoc fra-
grans

grans illud unguentum est, quo Christus adhuc hodiè ungitur. Unde & non sine remuneratione fiet. Mutuò enim dat Domino, qui miseretur pauperis, & retributionem suam reddet ei, Prov. 19. v. 17.

II. *Resurrectionem Christi pondera.* Hanc enim inculcat prælecta Pericope, in quâ illa juxta omnes circumstantias evidenter describitur. Surrexit enim Servator,

1. *Tempore congruo*, tertio sc. die, ut ipse promiserat, & Scriptura prædixerat. Cum enim transisset Sabbathū, Maria Magdalena, & Maria Jacobi & Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent Jesum.

Sicut igitur Servator die Parasceves circa vespertim expiraverat: ita per Sabbathum in sepulchro quiescere sinunt, sequente verò Solis die manè surrexerunt, quò corpus ejus more Judaico ungerent.

Id non modò per Prophetas prædictum generaliter, imprimis ubi David ait: Non derelinques animam meam in inferno, Pl. 16. v. 10. sed & specialiter, ratione temporis & diei prædefiniti. Sic enim Os. 6. v. 2. dicitur: Vivificabit nos post duos dies, in die tertiâ suscitabit nos, & vivemus in conspectu ejus. Quod quidem de resurrectione omnium credentium intelligendum: quia verò hæc à Christi Resurrectione pendet, Propheta quasi id dicturus est: Sicut Christus post triduum surrexit ex mortuis: ita nec nos Deus in æternum in tumulis nostris relinquet, sed suo tempore vivificaturus est, juxta illud Joh. 5. 25. Quò pertinet quoque typus Jonæ, ipso Christo sic explicante, Matth. 12. v. 40. Jon. 2. v. 1.

Hinc igitur elucescit, Servatorem nostrum non nudum hominem, sed Filium Dei & Θεού γέννητον esse. Omnes enim re-

liqui homines corruptionem videre coguntur, nemine, cujuscunque loci & ordinis sit, inde excepto, juxta illud: Terra es, & in terram reverteris, Gen. 3. v. 19. Verùm Christi corpus corruptionem non vidit, sed tertio die vivum prodiit, quia divinitati personaliter unitum fuit. Licet enim vinculum naturale corporis & animæ solutum, aliàs mors non vera fuisset: attamen vinculum personale, quo divina & humana natura combinatæ fuerunt, integrum mansit, ita ut Deus homo, & homo Deus mediâ in morte idem, nec mutatus fuerit, Psal. 102. v. 28.

Hinc Paulus ait, Christum natum ex semine David secundum carnem, declaratum autem Filium Dei, in virtute secundum Spiritum sanctificationis, ex resurrectione, Rom. 1. v. 3. 4.

Inserviat hoc consolationi nostræ. Christus enim primogenitus ex mortuis est, Col. 1. v. 18. quia igitur ille surrexit, neque nos in morte manebimus. Vivo enim, inquit, & vos viveris, Joh. 14. v. 19.

2. *Causo monumento.* Josephus enim & Nicodemus ingentem lapidem ad ostium monumenti advolverant, quem deinde Pontifices sigillo Pilati signaverant: verùm & lapide, atque sigillo spreto, Christus perrupit: Sicut Simson ambas portæ fores, cum postibus suis & vestibibus apprehendit, & ita manus hostium evasit, Jud. 16. 3.

Et licet Angelus postea lapidem removerit, attamen id non factum est, ut Christus resurgere posset, sed ut mulieribus sepulchrū vacuū ostēderetur, Chrysofomo asserente. Hinc igitur colligamus, Servatorem nos habere ejusmodi, qui non modò seipsū vivificavit: sed quinos quoq; è tumulis

h h 2

nostris

nostris conclusis resuscitare possit. Non enim impossibile est apud eum ullum verbum, Luc. 1. v. 37. Quin potius cum Jobo dicimus: Scio, quod Redemptor meus vivit &c. Job. 19. v. 26.

3. *Corpore clarificato.* Postquam enim Christus resurrexit, postmodum non ut antè cum discipulis suis conversatus est: sed diversis vicibus, καὶ ἑπομένως quoties & prout libuit se illis exhibuit conspiciendū. Alias conspiciere eum non potuissent, sicut nec corpora Sanctorum, exeuntia de monumentis post resurrectionem Christi, non omnibus, sed multis apparuerunt, quibus nimirum Deus oculos aperuit, ut eadem videre potuerint, Matth. 27. v. 53.

Non igitur Deo ejusque verbo repugnat, quando Christum non modo in sacrâ cœna, sed & Ecclesiâ suâ omnibus diebus usq; ad consummationem seculi præsentem statuimus, Matth. 28. v. ult. hoc enim neutiquam absurdum est, quia non modo habet clarificatum corpus, sed & idem in personam τῆς ἀρχῆς assumptum, erectum etiam super omnes cœlos, ut omnia ipsi subjecta sint, nihil omissio, Hebr. 2. v. 8.

Optimum erit, ut in captivitatem redigamus omnem intellectum, 2. Cor. 10. v. 5. perpendentes, quod ambulemus per fidem, non per speciem, 2. Cor. 5. v. 7. Beati enim qui credant, & nō vident, Joh. 20. 29.

III. *Fructus Paschales tibi applica.* De aridâ Aaronis virgâ memoratur, quod unâ nocte germinaverit, floruerit & amygdalas dederit, Num. 17. v. 18.

Id pii Veteres Christo applicarunt, qui velut aridum lignum die Parasceves à Josepho & Nicodemo in sepulcro positi⁹, tertio die quasi diluculū progressus est, Ose. 6.

v. 3. & jucundos flores & amygdalas ostendit, primū Mariæ Magdalenz, Joh. 20. v. 14. deindè mulierculis, sepulchrum invipientibus, Matt. 28. v. 9. tertio Simoni Petro, ut & duobus discipulis Emaus proficiscētibus, Luc. 24. v. 5. & demū Apostolico Collegio in conclavi congregato, ubi Servator ipsis pacem suam attulit, Joh. 20. 19. & sic multis argumentis se vivum exhibuit, Act. 1. v. 3.

Adhuc hodiè pacem in Ecclesiâ prædicare, & amygdalas distribuere sinit in solatiū nobis in vita & morte constitutis. Fit id 1. *Per Angelorum apparitionem.* Sex diversi Angeli in Resurrectione Domini apparuerunt. Primus revolvit lapidem, & fugat custodes sepulchro destinatos. Secundus & tertius ad sepulchrum sedent, instructes mulieres. Quartus & quintus sedent in sepulchro, unus ad caput & unus ad pedes, Joh. 20. v. 12. Sextus describitur in textu nostro, quod sederit in dextris, coopertus stolâ candidâ. En magnum Dominum, tot ministris & apparitoribus instructum.

Quando nos firma fide ei adhærescimus, dabit nobis, de his, qui quotidie assistunt ei Zach. 3. v. 7. ut custodiant nos per omnem vitam, in omnibus viis nostris, Psal. 91. v. 11. Et quando hora nostra ultima ingruet, nō derelicturus nos est orphanos, Joh. 14. 18. sed mandaturus Angelis suis, ut animam nostram deportent in sinum Abrahæ, Luc. 16. v. 13. corpus verò custodiant cum omnibus ossibus suis, ut unum ex his non conteratur, Psal. 34. v. 21.

2. *Per metus abolitionem.* Nolite expavescere, inquit Angelus, surrexit.

Idem nobis quoque dictum sit, Nos homunciones naturaliter mortem pertimescimus, qui velut ultimus inimicus,

1, Cor.

1. Cor. 15. v. 26. corpus & animam separar. Diabolum, qui die & nocte accusat nos coram Deo, Apoc. 12. v. 10. *Iram Dei*, quam peccatis nostris thesaurizamus nobis, Rom. 2. v. 15. Rom. 7. v. 19. Job. 9. v. 3.

Verum recordatione resurrectionis Christi, mortis metum proffigare possumus. Scimus enim, quod qui Jesum suscitavit, & nos per Jesum suscitaturus sit, 2. Cor. 4. v. 14. Sir. 48. v. 12. Psal. 16. v. ult. Nec minus Diaboli metu soluti sumus, Hebr. 5. v. 15. Quin & ira Dei pacata est, Resurrexit enim Christus propter justitiam nostram, Rom. 4. v. ult. Ideo ait Christus; Pax vobis, Joh. 20. v. 19. Esa. 27. v. 4. Eph. 1. v. 6. summa: Nunc facta est salus, & virtus & Regnum Dei nostri, Apoc. 12. v. 10.

3. *Per Christi processione.* Præcedet enim vos, in Galilæam, ibi eum videbitis sicut dixit vobis. Quo ipso respicit promissionem, Matth. 26. v. 32. quæ impleta est in monte Galilææ, Matth. 28. v. 16. ubi visus

est, plus quam quingentis fratribus simul, 1. Cor. 15. v. 6.

Christus similiter præcessit nos

1. *In resurrectione*, factus primitia dormientium, 1. Cor. 15. v. 20. Ideo inquit Leo: Quo præcessit gloria capitis, eo sequetur & spes corporis, Joh. 14. v. 20.

2. *In ascensione.* Ubi notas nobis fecit vias vitæ, Psal. 16. v. 11. & locum paravit, Joh. 14. v. 2. ubi cum Electis & Angelis habitemus, 1. Cor. 2. v. 9.

3. *In exaltatione.* Sedet enim ad dexteram Dei, Eph. 1. v. 21. In æterna gloria, Luc. 24. v. 26. ad quam licet nemo Angelorum pertingere valeat, Hebr. 1. v. 13. attamen nos quoque confortes gloriæ suæ facturus est, Joh. 17. v. 24. & quando veniet ad iudicium in nubibus cæli, nos quoque sedebimus super thronos, judicantes duodecim tribus Israël, Luc. 22. v. 30. 2. Tim. 2. v. 18. Apoc. 2. v. 21. Fiat id per Christum Jesum, Amen.

DOMINICA QUASIMODO- GENITI.

Evangelium, Joh. 20. v. 19. - 29.

EXORDIUM.

Prasens Dominica antiquitus appellata est Quasimodogeniti. Item Dominica in albis. Utrumque inde est, quia Christus per mortem, & consequentem resurrectionem suam, nos regeneravit in spem vivam, 1. Petr. 1. vers. 3.

Quemadmodum igitur mater angore afficitur, dum fœtum suum pariat, ideo dolens clamat in doloribus suis, Esa. 26. vers. 17. Sic & CHRISTUS magno dolore percussus est, dum regenerationem hanc consummavit. Hinc ipse ait: *Servire me fecisti in peccatis tuis: præbuiisti*
h h 3 miki